

Septembrie 2015

„SOLUȚII INTELIGENTE PENTRU PERFORMANȚĂ”

Buletin informativ nr.5

A fost lansat al treilea apel de granturi post-investiționale pentru agricultori

Cel de-al 3-lea apel al Programului de granturi postinvestiționale

„Managementul durabil al terenurilor” a fost lansat la 21 iulie 2015, în cadrul unei

conferințe de presă, cu participarea ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ion Sula, viceministrului Mediului Lazăr Chirică și Directorului Agenției pentru Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), Petru Maleru.

Apelul de granturi este deschis pentru producătorii agricoli din întreaga republică, cu excepția celor din municipiile Chișinău și Bălți, care aplică practici de management durabil al terenurilor, asigurând menținerea sănătății și productivității solului.

Până în prezent, în cadrul primelor două apeluri de granturi, 91 de fermieri au primit suport financiar nerambursabil în valoare totală de 13, 9 milioane lei, fiind compensate, în acest fel, jumătate din investițiile făcute pentru achiziția a 130 unități de tehnică și utilaje agricole procurate în 2013-2014 (35 tocătoare și cositoare, 30 stropitoare, 27 semănătoare, 8 freze, cultivatoare și scarificatoare, 7 distribuitoare de îngrășăminte, 5 combinatoare).

„Managementul durabil al terenurilor este un sector important în țara noastră, care vine să echilibreze agricultura cu ecologia, prin integrarea practicilor de agro-mediu și de gestionare durabilă a terenurilor.

Apelul de granturi motivează fermierii să investească în practici durabile, precum tehnologiile Notill și Strip-till, fâșiile vegetative de filtrare, cultivarea pe contur și alte practici durabile”, a menționat Ion Sula, ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare. Aplicarea de practici agricole durabile-, a remarcat ministrul, „înseamnă asigurarea unui sol fertil generațiilor de azi și a celor viitoare”. Implementarea tehnologiilor de conservare a solurilor, combinate cu practicile fito-ameliorative, hidrologice, anti-erozionale, agro-forestiere și silvo-pastorale pot contribui la utilizarea rațională a resurselor de sol, a remarcat viceministrul Mediului, Lazăr Chirică.

„Programul finanțează o serie de măsuri agroecologice deosebit de bune, care au fost detaliat descrise în Ghidul practic al managementului durabil al terenurilor, care poate fi accesat de către fermieri pe paginile web www.aipa.gov.md și www.capmu.md, iar în varianta de tipar este distribuit la toate primăriile din țară, direcțiile agricole ale consiliilor raionale, agențiile și inspecțiile ecologice teritoriale și oficiile teritoriale AIPA”. „Prin restabilirea fâșiilor forestiere, de exemplu, se rezolvă problema eroziunii eoliene și pluviale, se creează habitate ce îmbunătățesc ciclul nutrienților în natură și determină depozitarea lor în sol, ceea ce în final contribuie la sporirea roadei fără epuizarea solului”, a adăugat Lazăr Chirică.

Finanțarea măsurilor de management agricol sustenabil se referă și la compensarea cheltuielilor pentru procurarea de echipamente și utilaje agricole performante menite să asigure

exploatarea rațională a terenurilor. Petru Maleru, directorul AIPA a specificat, că dosarele pot fi depuse la oficiile teritoriale AIPA, până pe 31 decembrie 2015 și vor fi examinate pe măsura înregistrării acestora. „Criteriile de eligibilitate pe care trebuie să le îndeplinească aplicanții sunt descrise în Manualul de alocare a granturilor, disponibil pe paginile web www.aipa.gov.md și www.capmu.md”, a remarcat Petru Maleru. Conform prevederilor Programului, își vor putea rambursa investiția fermierii care, începând cu 1 noiembrie 2014, au procurat utilaje/mașini agricole noi, anul producerii cărora începe cu 2013 și au aplicat, după data de 1 noiembrie 2014, practici de management durabil al terenurilor, precum tehnologii No-till și Strip-till, fâșii vegetative de filtrare, cultivare pe contur, management integrat al dăunătorilor, perdele forestiere de protecție, măsuri agro-forestiere, măsuri hidrotehnice, sisteme de captare a apei de ploaie, ș.a. Granturile oferite prin intermediul programului vor constitui 50% din investiția totală, dar nu mai mult de 20 000 dolari SUA per aplicant.

Programul de granturi postinvestiționale „Managementul durabil al terenurilor” (MDT) a fost lansat în 2014 și este parte componentă a proiectului MAC-P (Proiectul Agricultură Competitivă în Moldova), finanțat din fondurile Băncii Mondiale, Guvernului Suediei, Facilității Globale de Mediu și Guvernului Republicii Moldova. Bugetul Programului de granturi destinat MDT este de \$3 mln. și va fi realizat până la finele anului 2016.

Sursa: <http://www.ipn.md/ro/comunicate/5238>

Managementul durabil al terenurilor – o nouă abordare în agricultură!

Managementul durabil al terenurilor este conceptul menit să asigure sănătatea și productivitatea solului prin practicarea unei agriculturi raționale și se bazează pe câteva practici capabile să susțină o exploatare sustenabilă a terenurilor. Mai jos descriem câteva din practicile care sunt menționate în Regulamentul apelului de granturi post-investiționale „Managementul durabil al terenurilor” și reprezintă baza de rambursare a investițiilor:

Tehnologia „No-till” reprezintă renunțarea la tradiționala prelucrare a solului (aratul), înlocuind acest procedeu cu utilizarea subsolierelor și a semănătoarelor performante, care, concomitent, pregătesc solul și încorporează semințele. Astfel, pe suprafața terenului agricol se formează un strat din rămășițe vegetale acumulate

pe parcursul anilor, care protejează solul de încălzirea excesivă și de evaporarea masivă a umidității. Totodată, solul acumulează substanțe hrănitoare necesare dezvoltării plantelor, astfel fiind obținută și o recoltă la hectar net superioară celei crescute prin metode tradiționale.

Tehnologia Strip-till (prelucrarea solului în benzi) este o metodă specifică agriculturii conservative, în care solul este lucrat doar pe lățimea unor fâșii de 12-25 cm cu ajutorul unor utilaje special concepute în acest sens. Aceste agregate speciale pentru semănat lasă între brazdele prelucrate benzi cu o anumită lățime (45-70 cm) a solului neprelucrat, acoperit cu mulci.

Fâșiile vegetative de filtrare includ ierburi, arbuști sau arbori, și sunt menite să filtreze scurgerile de apă (le încetinesc sau le interceptează) și să rețină poluanții (sedimente, pesticide, nutrienți) înainte ca aceștia să ajungă în sursele de apă de suprafață sau cele de apă potabilă. Datorită proprietății de capta acești poluanți, fâșiile vegetative asigură pătrunderea apei filtrate în sursele de apă principale. Pe lângă aceasta, arborii și arbuștii care reprezintă parte constituantă a fâșiei de filtrare sunt în măsură să asigure un habitat propice microfanei. Această practică prezintă, prin urmare, multiple avantaje atunci când este utilizată în mod constant în agricultură. Pe lângă beneficiile de bază, învelișul vegetativ de la suprafața solului contribuie la reducerea eroziunii

solului. Totodată, fâșiile vegetative de filtrare măresc stabilitatea cursului de apă și îl protejează de activitățile agricole.

Cultivarea pe contur recomandă prelucrarea culturilor agricole de-a curmezișul pantei, pe contur, în rânduri care înconjoară panta și nu de-a lungul acesteia. Ca urmare a utilizării acestei metode, după lucrarea solului și semănatul pe contur, se formează crestele rândurilor care încetinesc viteza de scurgere a apei și sporesc gradul de infiltrare, lucru care reduce eroziunea solului. Practica poate fi de asemenea folosită prin cultivarea culturilor în fâșii, unde culturile prășitoare sunt alternate cu fâșii de ierburi perene sau cerealiere păioase, semănate pe contur. Rotația culturii prășitoare cu leguminoasele anuale pe contur poate fi de asemenea inclusă pentru a completa azotul solului.

Managementul integrat al dăunătorilor se referă la aplicarea măsurilor fizico-mecanice și biotehnice de supraveghere și combatere a dăunătorilor (nepoluante): bătătorirea zăpezii în jurul copacilor (în lupta cu rozătoarele), curățarea trunchiurilor pomilor (în lupta cu gărgărița bobocilor de măr, viermele merelor, viermele prunelor), scuturarea pomilor (în lupta cu gărgărița bobocilor de măr, cărăbușul de mai), brâiele-capcană (în lupta cu gărgărița bobocilor de măr, viermele de măr, viermele de prun, alte molii și gărgărițe), omizitul (în lupta cu omizile hibernante ale fluturelui cu vârful abdominal auriu sau nălbarul), aplicarea inelelor cu clei (în lupta cu femelele de cotari, omizi, gărgărițe), capcane luminoase pentru captarea insectelor (în lupta cu fluturii, buhele și molii de frunze, viermii fructelor, cărăbușii), capcane cu momeli feromonale sintetice.

Perdelele forestiere de protecție sunt formațiuni forestiere cu lungimi diferite și lățimi relativ înguste amplasate la o anumită distanță față de un obiect cu scopul de a-l proteja împotriva unor factori dăunători. În scopul ameliorării situației ecologice, pe câmpurile agricole ale Moldovei au fost create mai multe tipuri de perdele forestiere: de protecție a câmpurilor, protecție antierozională, protecție a malurilor vâlcetelor și a râpelor (ravenelor), de protecție cu funcții sanitaro-igienice, de protecție a apelor, protecție a pășunilor. De asemenea, după

consistență/desime, există perdele compacte sau impenetrabile (nu lasă vântul să treacă prin ele, creând în spatele lor o zonă de calm absolut), perdele semipenetrabile (vântul trece prin ele diminuându-și progresiv intensitatea, cele mai recomandate pentru tipul de perdele pentru protecția câmpului), perdele penetrabile (vântul pătrunde ușor, în special sub nivelul coronamentelor arborilor).

Nu în ultimul rând, din punct de vedere al structurii, perdelele forestiere pot fi pure (formate dintr-o singură specie), mixte (formate din mai multe specii de arbori și arbuști), iar în funcție de natura speciilor componente, perdelele pot fi forestiere (alcătuite exclusiv din specii de arbori și arbuști forestieri) și perdele foresto-horticole (care folosesc pe lângă speciile de bază forestiere și specii ornamentale, pomi fructiferi).

Perdelele de protecție au influență benefică asupra repartiției zăpezii (1 m liniar de perdea reține adăugător la volumul de zăpadă din teren deschis de la 50 până la 80 m³, având un rol important la protecția culturilor agricole de la înghețuri, creșterea rezervelor de umiditate pe câmpiile dintre perdele), asupra regimului de umiditate a solurilor (solurile de pe câmpurile din sistemul perdelelor de protecție infiltrează cu 10-30% mai multă umiditate în comparație cu terenurile deschise), asupra curenților de aer (reduc viteza vântului), asupra evaporării (în sistemul perdelelor de protecție, intensitatea evaporării tot timpul este mai mică în comparație cu terenurile deschise), asupra înghețului și dezghețului solului

Măsurile agro-forestiere se referă la practicile de management durabil care permit posibilitatea de a asocia arborii și agricultura în spațiu (pe verticală sau orizontală) și timp și asigură producțiile variate, mai ales în ceea ce privește arborii (lemn pentru foc sau pentru industrie, fructe, flori, îmbunătățirea peisajului, loc de recreere etc.). Pentru a atinge aceste succese agricole, se recomandă ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate, plantarea arborilor și tufişuri (desişuri) multifuncționale în mijlocul culturilor sau a culturilor intercalate între rândurile de arbori, intercalarea terenurilor necultivate (pârloage) ameliorate cu cele itinerante.

Măsurile hidrotehnice (construcția bazinelor de acumulare a apelor pluviale și de suprafață destinate pentru acumularea și utilizarea apelor de suprafață și pluviale (râuri, freatice, din izvoare). Aceste procedee sunt descrise pe larg în Ghidul „Managementul durabil al terenurilor”, editat cu sprijinul financiar al Proiectul Agricultura Competitivă în Moldova (MAC-P). Ghidul mai conține, pe lângă aceste măsuri, și alte metode de management agricol durabil (dar care nu se înscriu în criteriile de rambursare a investițiilor prevăzute de proiectul MAC-P).

Istorii de succes

Ion Baban, fermier din or.Cimișlia – beneficiar al programului de granturi postinvestiționale „Managementul durabil al terenurilor”.

Dl Baban este fermier de aproape 20 de ani. Suficient timp ca să obțină experiență în domeniul agricol, să înțeleagă importanța calității solului, dar și mai mult a prelucrării acestuia. Este deținător a aproape 500 de ha. Crește mai multe culturi agricole: cereale, porumb, floarea soarelui, deține vii și livezi. Rosta obținută diferă de la un an la altul, în dependență de condițiile meteo, însă dl. Baban a înțeles că un rol nu mai puțin important în obținerea unei recolte bogate îl are și prelucrarea pământului. S-a demonstrat că prelucrarea terenurilor agricole la o adâncime de 25-20 cm oferă o productivitate mult mai mare în comparație cu metoda clasică de prelucrare a solului. Efectul acestei tehnologii poate fi observat în mod special în anii secetoși, confirmă dl Baban.

Prin obținerea grantului din cadrul proiectului menționat mai sus, fermierul și-a achiziționat semănători no-till și un combinator cu subsolieră. Astfel speră, că în anii secetoși culturile sale să poată face față perioadelor aride.

IMPORTANT !!!

Fermierii interesați de Programul de granturi privind sporirea productivității printr-un management durabil al solului pot să apeleze pentru detalii următoarele instituții:

Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), Linia fierbinte AIPA - (022) 213 333 / (022) 210 637, Echipa de consultanți – (022) 278 701, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 162, Chișinău, MD-2004, www.aipa.gov.md și **Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii**, finanțate de Banca Mondială (UCIMPA), Str. Cosmonauților, nr. 9, oficiu 512, Chișinău, MD-2005, Tel: (022) 222 465; (022) 244 479, Fax: (022) 244 469.

Manualul de alocare a granturilor precum și anexele ce trebuie atașate la dosar pot fi descărcate accesând pagina web: www.capmu.md.

Dacă aveți întrebări referitoare la aspectul de mediu al Programelor de granturi precum și la modalitatea de completare a Formulelor de evaluare de mediu vă puteți adresa după suport consultativ către expertul proiectului MAC-P Aurel Overcenco: e-mail: overcenco@gmail.com, tel: 022 72 84 26, 0692 40 675.

Producătorii agricoli care necesită asistență în completarea Chestionarului privind caracteristica beneficiarilor, modul de organizare, tehnologiile aplicate și practicile existente de management durabil al terenurilor pot beneficia de suportul expertului proiectului MAC-P Filip Zubatii: e-mail f.zubatii@gmail.com, tel: 022 92-21-07, 0795 50 656.

Acest buletin informativ este realizat de Mișcarea Ecologistă din Moldova în cadrul proiectului MAC-P, Sub-componenta 3.1: Fortificarea capacităților în practici de management durabil a terenurilor CONTRACT No. MACP/CS/CQ-3.2